

Освітні пріоритети Програми Еразмус+ як механізм імплементації цілей сталого розвитку в Європейському Союзі

Цілі сталого розвитку (ЦСР) виникли як результат еволюції глобальних підходів до розвитку людства. Історія їх формування розпочалася у 2000 році, коли Організація Об'єднаних Націй запровадила Цілі розвитку тисячоліття, визначивши сталий розвиток як один із пріоритетів у контексті глобалізації. Однак невиконання запланованих завдань до 2015 року продемонструвало необхідність переосмислення підходів. У 2015 році ООН ініціювала нову глобальну стратегічну програму – Цілі сталого розвитку, орієнтовану на подолання бідності, охорону довкілля та забезпечення миру і добробуту для всього людства в рамках «Порядку денного 2030» [7]. ЦСР репрезентують якісно новий етап, пропонуючи найширше та найбільш комплексне бачення сталого розвитку за всю історію [10]. Структурно ЦСР охоплюють 17 взаємопов'язаних цілей, спрямованих на розв'язання найактуальніших викликів сучасності [4]. Концептуально ЦСР (рис.1) визнають науково-дослідну діяльність ключовим трансформаційним механізмом, що передбачає синергію колективних та індивідуальних зусиль.

Рис. 1. Цілі сталого розвитку (ЦСР)

Успішна реалізація «Порядку денного 2030» потребує системного прогресу у впровадженні всіх компонентів ЦСР [8]. Наукова спільнота активно працює над осмисленням та практичним застосуванням ЦСР для формування ефективних стратегій досягнення кожної окремої цілі [1; 3]. Проте залишаються практичні виклики щодо механізмів імплементації трансформаційних змін [5]. Особлива роль у реалізації ЦСР належить закладам вищої освіти (ЗВО). Університети посідають стратегічну позицію як інтелектуальні центри формування світоглядних установок та генератори довгострокових ідей. Вони здійснюють підготовку фахівців, які визначатимуть траєкторії розвитку суспільства та економіки [9]. Водночас ЗВО самі є великими споживачами ресурсів через інтенсивні потоки людей, інформації та різноманітних видів діяльності. Це накладає на університети суттєву екологічну відповідальність [6]. У зв'язку з цим університети мають виконувати подвійну функцію: по-перше, імплементувати всі 17 ЦСР у широкий спектр освітніх програм; по-друге, інтегрувати принципи сталого розвитку у власну діяльність.

Вища освіта повинна сприяти генерації знань та інновацій для вирішення соціально-економічних та екологічних викликів шляхом цілеспрямованої підготовки як науково-педагогічних працівників, так і здобувачів вищої освіти [2]. Імплементація програми Європейського Союзу Еразмус+ у закладах вищої освіти є дієвим інструментом досягнення Цілей сталого розвитку, адже Програма Еразмус+ спрямована на підтримку освітнього, професійного та особистісного розвитку людей у сфері вищої освіти, професійної підготовки, молоді та спорту в Європі та поза її межами шляхом навчання впродовж життя. Програма сприяє стійкому розвитку, створенню якісних робочих місць та соціальній згуртованості та стимулює інноваційну діяльність. Освітні пріоритети Програми охоплюють інклюзію та різноманітність, цифрові та зелені трансформації, участь у демократичному житті, громадська активність та спільні цінності [11]. Програма надає ряд можливостей, які сприяють здійсненню цілей сталого розвитку, серед яких: міжнародна мобільність для ЗВО та ПТО; навчальна мобільність для молоді;

віртуальні обміни: вища освіта та молодь; спільні програми Еразмус Мундус; розбудова потенціалу: вища освіта, професійна освіта, молодь та спорт; Жан Моне (викладання/дослідження/платформи); партнерства співпраці: шкільна освіта, професійна освіта, вища та освіта дорослих, молодь, спорт; альянси для інновацій: вища та професійна освіта з підприємствами; відкриті ресурси та мережі: Європейська платформа шкільної освіти, Європейська молодіжна платформа, eTwinning, Europass, Youthpass, EQF, EPALe, Lifelong Learning [11] тощо.

Список використаних джерел:

1. Bain, P.G., Kroonenberg, P.M., Johansson, L.-O., Milfont, T.L., Crimston, C.R., Kurz, T., Guan, Y., 2019. Public views of the sustainable development goals across countries. *Nat. Sustain.* 2 (9), 819–825.
2. Chaleta, E.; Saraiva, M.; Leal, F.; Fialho, I.; Borralho, A. Higher Education and Sustainable Development Goals (SDG)—Potential Contribution of the Undergraduate Courses of the School of Social Sciences of the University of Évora. *Sustainability* 2021, 13, 1828.
3. Chapman, G.R., Cully, A., Kosiol, J., Macht, S.A., Chapman, R.L., Fitzgerald, J.A., Gertsen, F., 2020. The wicked problem of measuring real-world research impact: using sustainable development goals (SDGs) and targets in academia. *J. Manag. Organ.* 26 (6), 1030–1047.
4. Confraria, H., Ciarli, T., Noyons, E., 2024. Countries' research priorities in relation to the sustainable development goals. *Res. Pol.* 53 (3), 104950.
5. Fleming, A.; Wise, R.M.; Hansen, H.; Sams, L. The sustainable development goals: A case study. *Mar. Policy* 2017, 86, 94–103.
6. Gazzoni, F.; Scherer, F.L.; Hahn, I.S.; de Moura Carpes, A.; dos Santos, M.B. O papel das IES no desenvolvimento sustentável: Estudo de caso da Universidade Federal de Santa Maria. *Rev. Gestão Univ. Na América Lat. – GUAL* 2018, 48–70.
7. Ghosh, P., Chakravarty, T., 2024. Sustainable development goals: challenges, opportunities, and the way forward. *Sustainability: Sci., Pol., Pract. India: Chall. Opportunities* 235–241.
8. Lafont-Torio, J., Martín, J.M.M., Fernández, J.A.S., Soriano, D.R., 2024. Perceptions of progress toward achieving the sustainable development goals: insights from cooperative managers. *Sustain. Technol. Entrepreneurship* 3 (1), 100055.
9. Leal Filho, W.; Manolas, E.; Pace, P. The future we want: Key issues on sustainable development in higher education after Rio and the UN decade of education for sustainable development. *Int. J. Sustain. High. Educ.* 2015, 16, 112–129.
10. Prieto-Jiménez, E.; López-Catalán, L.; López-Catalán, B.; Domínguez-Fernández, G. Sustainable Development Goals and Education: A Bibliometric Mapping Analysis. *Sustainability* 2021, 13, 2126.
11. Огляд нових можливостей для України як країни-партнера Програми ЄС Еразмус+ на 2021-2027 рр. Київ: Національний Еразмус+ Офіс в Україні, 2024. С. 11-12.